■ خبر کوتاه

اجرای آثار آهنگسازان ایرانی در اردیبهشت ماه

اردیبهشت ماه امسال آثار آهنگسازان ایرانی، توسط گروه‌های زهی اجرا می‌شود. طبق اخباری که پیش از این رسیده بود، اردیبهشت ماه امسال طی دو روز، کلیه آثار کلاسیک آهنگسازان ایرانی که برای ارکستر زهی نوشته شده است در فرهنگسرای نیاوران اجرا می‌شود. در این برنامه قطعات اجرایی هر شب با شب دیگر متفاوت خواهد بود و هدف از برگزاری این برنامه، دادن فرصتی به شنوندگان ایرانی برای آشنایی با قطعات کلاسیک آهنگسازان ایرانی است. ارکستر مجلسی پارسیان نیز در اردیبهشت ماه تصمیم دارد که با مدیریت هنری «فرید عمران» آهنگساز و پیانیست، قطعاتی از آهنگسازان ایرانی را اجرا کنند. از جمله این قطعات می‌توان به «کاپریچیو و فوگ» از «هرمز فرهت» اشاره کرد. پیش از این قرار بود که این برنامه در زمستان برگزار شود، اما به دلیل مشکل جسمی که برای دست یکی از نوازندگان ویولن پیش آمده بود، این گروه فرصت اجرای این کنسرت را پیدا نکرد. شایان ذکر است که این گروه همچنان به دنبال قطعاتی دیگر از آهنگسازان ایرانی برای گروه‌های مجلسی زهی هستند.

— ■ —

دزدی آلبوم‌های ری چارلز

جام‌جم آن‌لاین: پلیس لس‌آنجلس مردی را به سرقت چندین جعبه نوارهای ارژینال موزیسین بزرگ آمریکایی، ری چارلز متهم کرده است. این مرد که نام او تری هاوارد اعلام شده یک مهندس صدابرداری است که مسئول ضبط و آهنگ‌های چارلز بوده است. پلیس معتقد است که وی از نابینایی ری چارلز استفاده کرده و نوارهای اصلی مربوط به آلبوم‌های وی را ربوده است. پلیس لس‌آنجلس می‌گوید این سرقت در چند ماه آخر عمر چارلز اتفاق افتاده و وی متوجه آن نشده است. چارلز یکی از معدود ستارگان موسیقی آمریکا بود که نوارهای اصلی و مادر آثار موسیقی خود را در اختیار داشت.

— ■ —

بازنویسی کتب درسی موسیقی

مهر: کتب درسی موسیقی هنرستان‌های موسیقی ایران، توسط مصطفی کمال پورتراب، نظریه‌پرداز موسیقی بازنویسی می‌شود. مصطفی کمال پورتراب، استاد دانشگاه و نویسنده کتاب محوری «تئوری موسیقی» در حال حاضر حدود دو سال است که روی کتب موسیقی هنرستان‌های موسیقی، به خصوص کتب تئوری کار می‌کند. این کتاب که با نام احتمالی «موسیقی ایرانی از ابتدا تاکنون» منتشر می‌شود، حاصل تلاش دکتر پورتراب و همچنین دکتر «ساسان فاطمی» پژوهشگر و استاد دانشگاه است. قرار بود که این کتاب در مهرماه امسال منتشر شود، اما به دلیل کسالتی که برای پورتراب به وجود آمد، این کتاب منتشر نشد. این کتاب که قرار است به همراه سی‌دی‌های آموزشی برای مدرسان تهرانی و شهرستانی در سطح کشور منتشر شود، برای اولین بار در ایران تدوین می‌شود. پورتراب که خود از اعضای هیات مدیره کانون مدرسان خانه موسیقی ایران است، زمان تدریس این کتاب را برای دانش‌آموزان سال اول دبیرستان، پس از گذراندن واحد تئوری موسیقی غربی در نظر گرفته است. او این زمان را برای درک بهتر این کتاب و فراگیری بیشتر، مناسبت‌ترین زمان می‌داند.

— ■ —

انتشار دو اثر از شجریان پس از ۳۰ سال

برای نخستین بار دو اثر محمدرضا شجریان که بیش از ۳۰ سال پیش به آهنگسازی و تنظیم فریدون شهبازیان ساخته شده است، منتشر می‌شود. اردیبهشت ماه سال آینده آلبومی با عنوان «جام تهی» توسط شرکت آوای خورشید به بازار عرضه خواهد شد که این آلبوم شامل چهار اثر از فریدون شهبازیان است که دو اثر آن بی‌کلام و دو اثر به خوانندگی محمدرضا شجریان است. شعر این دو قطعه از «هوشنگ ابتهاج» و «فریدون مشیری» به نام‌های «در این سرای بی‌کسی» و «جام تهی» (پر کن پیاله را) شده است. به جز ملودی سرای بی‌کسی که اثر محمدرضا لطفی، فریدون شهبازیان آهنگسازی و تنظیم قطعات آلبوم را به عهده داشته است. دو قطعه بی‌کلام «تار و ارکستر» و «سنتور و ارکستر» نام دارد که تکنوازان تار و سنتور آن حسین علیزاده و فرامرز پایور هستند. این دو اثر نیز سال ۵۲ ضبط شده است و با پالایش جدید و کیفیت صوتی بالا عرضه می‌شود. این چهار قطعه سال ۵۲ برای اجرا در یکی از برنامه‌های موسیقی تهیه شد و بعد از سی سال برای اولین بار در بازار عرضه می‌شود.

— ■ —

اجرای موسیقی زنده در هتل‌ها آزاد شد

میراث خبر: در آخرین جلسه کانون ملی هماهنگی گردشگری، ممنوعیت اجرای موسیقی زنده در هتل‌ها و سایر مراکز اقامتی برداشته شد و برای اجرا به نماینده نیروی انتظامی در این جلسه، ابلاغ شد. این تصمیم به دنبال درخواست جامعه هتلداران ایران از کانون ملی هماهنگی گردشگری، جهت ارائه مجوز اجرای موسیقی مجاز به صورت زنده در مراکز اقامتی گرفته شد. در این مصوبه مقرر شد تا از این پس در هتل‌های ایران، گروه‌های موسیقی بتوانند فرهنگ و هنر ایران را به نمایش بگذارند. البته هتل‌ها موظف هستند موسیقی مجازی را که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تعیین می‌کند، اجرا کنند. پیش از این اجرای موسیقی در هتل‌ها سلیقه‌ای و تقریباً در اغلب نقاط ایران، اجرای موسیقی زنده ممنوع بود.

نگاهی به تاریخ موسیقی راک

نفی سبک‌های قدیمی فرهنگ عامه

ترجمه: مهری اصل فلاح

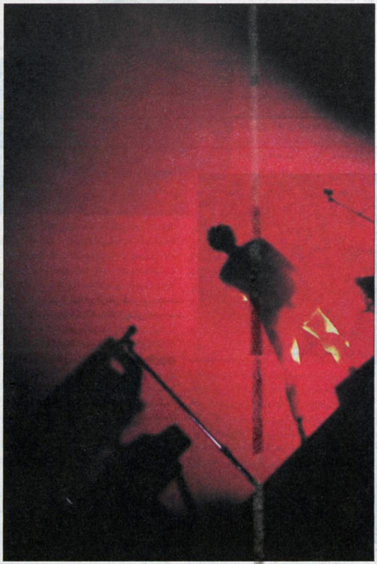

موسیقی راک و گروهی از سبک‌های موسیقی مربوط به آن از سال ۱۹۵۵ بر غرب سایه افکند.

موسیقی راک در سال ۱۹۵۵ در آمریکا گسترش یافت، اما تحت تاثیر فرهنگ‌های گوناگون و سنت‌های موسیقایی همچون موسیقی مذهبی، موسیقی بلوز (موسیقی حزن‌انگیز سیاهان)، موسیقی کلاسیک، موسیقی محلی، موسیقی الکترونیک و موسیقی رایج آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین شکل گرفت.

موسیقی راک به سبک‌های موسیقایی ارجاع داده می‌شود که بعد از ۱۹۵۹ به شدت تحت نفوذ آهنگ‌سازان سفیدپوست قرار گرفت.

سایر سبک‌های اصلی موسیقی راک شامل «راک اند رول»، ژانر اول موسیقی و موسیقی «ریتم اند بلوز» است که تحت نفوذ آهنگ‌سازان سیاه پوست آمریکایی بود. هر کدام از این انواع اصلی موسیقی زیرمجموعه‌های گوناگونی همچون هوی متال (نوعی موسیقی راک الکترونیکی) پانک و گرانگ را در بر می‌گیرند، در حالی که نوآوری در موسیقی راک اغلب در مراکز محلی همچون نیویورک، کینگستون، جامائیکا و لیورپول اتفاق افتاده است؛ اما اکنون تاثیر موسیقی راک به صورت گسترده در سراسر جهان احساس می‌شود.

از شخصیت‌های برجسته تاریخ موسیقی در این زمینه می‌توان از «چارلی کریستین» نام برد. وی در اواخر دهه ۳۰ یکی از اولین افرادی بود که در آهنگ‌های خود از گیتار برقی به عنوان تنها آلت موسیقی استفاده کرد. «آرون تیبوکس»، اولین آهنگ‌ساز سبک بلوز بود که از گیتار برقی استفاده کرد. «چاک بری» گیتاریست سبک «راک اند رول» نیز در اواخر دهه ۵۰، سبکی از موسیقی را پایه‌گذاری کرد که تاثیر زیادی بر موسیقی راک گذارد.

از سایر آلت‌های موسیقی که عموماً در موسیقی راک استفاده می‌شود، می‌توان از گیتارباس برقی، پیانوی برقی، ارگ، سینتی سایزر و سری طبل‌هایی که از موسیقی جاز و موسیقی «ریتم اند بلوز» به موسیقی جاز آمد (درام)، نام برد.

آلاتی که نقش مهمی در انواع موسیقی راک ایفا می‌کنند، شامل ساکسیفون و مجموعه گسترده‌ای از آلات موسیقی سنتی است که در موسیقی برتر جهان استفاده می‌شود. میکروفن نیز به عنوان یک آلت موسیقایی برای بسیاری از خوانندگان موسیقی راک که به افکت‌های گوناگون و تقویت شده متکی بودند، استفاده شده است. موسیقی راک همچنین شامل جنبه‌های منفی بسیار پیچیده‌ای است. اکثر موسیقی‌های راک بر هارمونی‌هایی همچون هارمونی‌های موسیقی غربی، آکوردهای نت، ساب دومینانت و دومینانت (نت پنجم در یک اکتاو) پایه گذاری شده‌اند.

توالی آکورد که به عنوان ۱۲ خط حامل موسیقی بلوز شناخته شده بر این آکوردها پایه گذاری شده است و در سبک‌های ویژه همچون سبک «راک اند رول»، موسیقی سول Soul music و «راک جنوبی» ظاهر می‌شود.

سایر وسایل هارمونی عادی شامل استفاده از یک آلت موسیقی خاص برای تولید صداهای زیر و حرکت مداوم آکوردها است. بسیاری از عناصر موسیقی آمریکایی - آفریقایی بر موسیقی راک تاثیری مداوم داشته‌اند.

از جمله این عناصر می‌توان به ریف (جمله‌های مکرر)، بک بیت (تاکید بر ضرب‌های دوم و چهارم هر خط حامل)، الگوهای کنش و واکنش و نت‌های بلوز اشاره کرد.

آهنگ‌سازان موسیقی راک پیشگامان استفاده از تکنیک‌های ضبط استودیویی جدید بودند.

در بررسی تاریخی روند سیر موسیقی راک باید گفت، نوع اول موسیقی راک، «راک اند رول» است که ریشه در دهه ۵۰ آمریکا دارد. این موسیقی یکی از شاخه‌های موسیقی جنوبی آمریکا است.

در سال ۱۹۴۵ پس از پایان جنگ جهانی دوم، جوان‌ها به منظور نفی سبک‌های قدیمی فرهنگ عامه، موسیقی «راک اند رول» را در جامعه رواج دادند.

عصر طلایی موسیقی «راک اند رول» تنها به سال‌های ۱۹۵۵ تا ۱۹۵۹ ختم شد.

در اوایل دهه ۶۰، صنعت موسیقی محلی به جمع‌آوری ترانه‌سراهای حرفه‌ای، استخدام آهنگ‌سازان استودیویی و خوانندگان ترانه‌های سوزناک جهت تقلید از آهنگ‌سازان موسیقی دهه ۵۰ «راک اند رول» اقدام ورزیدند.

در اواخر دهه ۶۰ در حالی که موسیقی‌دان‌های سبک راک موقعیت این سبک را در جریان موسیقی محلی آمریکا تثبیت کردند، به گسترش سبک‌های جدیدی نیز اقدام ورزیدند.

«راک سن فرانسیسکو» یا «راک توهم‌زا» در حدود سال ۱۹۶۶ نمود پیدا کرد. آهنگ‌نوازان هنگام اجرای کنسرت‌هایشان از داروهای توهم‌زا همچون ال. اس. دی استفاده می‌کردند.

در اواخر دهه ۶۰ سبک «هارد راک» ظهور کرد. این سبک بر لایه‌های ضخیم صوتی، سطوح بالای صدا و تک‌نوازی‌های گیتار متمرکز بود،

در اوایل دهه ۷۰ گروه‌های فوق‌ستاره موسیقی راک همچون «رولینگ استونز»، «ایگلز»، «فلیتوود مک» و «شیکاگو» و افرادی همچون «استیوی واندر» و «التون جان» جریان موسیقی را تحت تسلط خود در آوردند.

در دهه ۸۰ پیشرفت‌های تکنولوژیکی منجر به احیای صنعت موسیقی شد. بازار موسیقی محلی با الگوهای رسانه‌ای جدیدی همچون موسیقی ویدئویی و دیسک‌های فشرده رونق یافت.

در جریان دهه ۹۰، روند فعالیت آهنگ‌سازان دهه ۸۰ ادامه یافت. در این دوره رشد انواع موسیقی رپ، هوی متال و ورلدبیت به اوج رسید. از سوی دیگر موسیقی رپ به جریان تجارت راه یافت.

در قرن ۲۱، تنوع سبکی بسیار زیادی در موسیقی راک به وقوع پیوست. عامل این تنوع پیشرفت‌های تکنولوژیکی بود. در این دوره علاوه بر گسترش مخاطبین جهانی موسیقی آمریکای شمالی و راک اروپای شرقی، تاثیر موسیقی‌های آسیایی، آفریقایی، آمریکایی لاتین و سایر مناطق جهان نیز بر موسیقی راک افزایش یافت.

سنتور، سازی ۲۶۰۰ ساله

قدیمی‌ترین آثاری که حضور ساز سنتور را نشان می‌دهند حجاری‌های آشوریان و بابلیان ۶۶۹ قبل از میلاد است.

سازهای فراگیری چون نی، سنتور، رباب و تنبور در نقاط زیادی از جهان دیده شده است و غالباً با همین اسامی یا اسم‌هایی مشابه شناخته می‌شوند. امروزه سنتور یکی از قدیمی‌ترین سازهای حوزه خاور دور تا شرق اروپا و شمال آفریقا به حساب می‌آید و به نام‌های سنتور، سنطیر، صانطور، سنطور در جهان اسلام، به زبان قوم یهود Hackbrett، به زبان آلمانی Dulcimer در متون انگلیسی Cimbalum و در کشورهای اروپای شرقی Yank _ Kin و در چین Psaltry خوانده می‌شود.

هنوز این ساز در کشورهای زیادی از جمله ایران، ترکیه، هند، چین، ویتنام، کره، عراق، مصر، یونان، اوکراین، آسیای میانه، مجارستان، رومانی، سوئیس و . . . استفاده می‌شود.

سنتور علاوه بر این کشورها همواره مورد توجه آهنگسازان موسیقی کلاسیک اروپا، از جمله باخ و استراوینسکی بوده است.

البته سنتوری که در هر کدام از این کشورها استفاده می‌شود متفاوت است. مسعودی مولف کتاب مروج‌الذهب مورخ و موسیقی‌شناس قرن چهارم هجری نام آلات موسیقی ساسانیان را چنین ذکر کرده است: عود، نای، تنبور، مزمار، چنگ، زنگ و اضافه می‌کند مهمترین آلت موسیقی عبارت است از عود هندی، عود متداول، بربط، چنگ، سنتور، نای و قره‌نای. سنتور یکی از قدیمی‌ترین و کامل‌ترین سازهای ایرانی است که به شکل ذوزنقه ساخته و سیم‌های بسیار بر روی آن کشیده شده است و آن را به وسیله دو مضراب چوبی می‌نوازند. نخستین آثاری که از سنتور به دست آمده موجودیت این ساز و جای پای تاریخی آن را به حجاری‌های قدیم آشور و بابل در سده ششم قبل از میلاد برمی‌گرداند. حجاری‌هایی که انجام گرفته حاکی از یک روال تشریفاتی در آن زمان است و این طور بر می‌آید که نوازنده آن را با بند یا تسمه مانندی به گردن آویخته است.

سنتور که از حدود یک قرن پیش در ایران دوباره رایج شده در طول زمان تغییرات مختلفی پیدا کرده است. و در حال حاضر به سبک‌های مختلفی از جمله سبک محمد صادق خان، سماع حضور، حبیب سماعی، صبا و برومند نواخته می‌شود.

سنتوری که در حال حاضر برای موسیقی ردیفی به کار می‌رود ۷۲ سیم دارد که به صورت دسته‌هایی چهارتایی که با هم، هم صدا کوک می‌شوند و از روی ۱۸ پلی که روی صفحه به کار رفته و خرک نامیده می‌شود می‌گذرند. ۹ دسته آنها در سمت راست و ۹ دسته دیگر در سمت چپ به طرف وسط آمده و نصب شده‌اند. وسعت سنتور سه اکتاو است.

حضور سنتور در مجارستان نیز که ساز کولی‌های مجارستان است به خاورمیانه باز می‌گردد. عرب‌های قدیم سازی به نام قانون داشته‌اند که شامل جعبه صدایی با سیم‌های فلزی یا زهی در میان یک دو خرک بوده است که با یک جفت چکش فلزی کوچک به صدا در می‌آمده است. همین ساز که شکلی از سنتور بوده است توسط کولیان به مجارستان می‌رود.

البته این ساز پس از ورود به مجارستان دستخوش تغییرات زیادی شد. نمونه مجاری سنتور بزرگ‌ترین نوع این ساز در جهان به شمار می‌رود. سنتور که از سال ۷۲۰ بعد از میلاد به صورت رسمی شناخته و در قرن هفدهم برای فردیناند امپراتور اتریش نواخته شد، در قرن هجدهم و نوزدهم با سازهای جدیدی چون کلاویکورد و هارپسیکورد که در اروپای میانه شهرت و محبوبیت زیادی دارد به رقابت پرداخت. سنتور در سال ۱۸۹۰ به عنوان ساز ملی کشور مجارستان شناخته شد. در سال ۱۸۹۷ آموزش این ساز در برنامه درسی آکادمی موسیقی قرار گرفت. سنتور مجاری که سیمبالوم خوانده می‌شود ۱۲۵ سیم آن بالای جعبه صدا و بر روی پایه‌هایی متحرک نصب شده‌اند. صدای آن آمیزه‌ای از صدای پیانو و چنگ با دامنه صدای ۴/۵ تا ۵ اکتاو است که با چکش چوبی یا فلزی به طول ۸ اینچ نواخته می‌شود. سنتور مجاری پایه دارد و حدود ۳ فوت از پایه‌های متحرک خود بالاتر است. سیم‌های این سنتور مثل سیم‌های پیانو است. انواع موسیقی‌های کلاسیک اروپایی، جاز و راک توسط این سنتور نواخته می‌شوند.

سنتور هندی ۱۰۰ سیم دارد و در قدیم به نام شاتا تانتری وینا خوانده می‌شده است که در زبان سانسکریت به معنای وینای ۱۰۰ تار است.

■■■

کلمه سنتور از زبان فارسی نشات گرفته است این ساز چندین قرن در دره کشمیر توسط صوفیان مورد استفاده قرار می‌گرفته است

■■■

کلمه سنتور از زبان فارسی نشات گرفته است. این ساز چندین قرن در دره کشمیر توسط صوفیان مورد استفاده قرار می‌گرفته است. شکل سنتور هندی با سنتور ایرانی تفاوت دارد. در این ساز در جعبه‌ای چوبی سیم‌ها از طرفی به طرف دیگر کشیده شده‌اند و به وسیله دو چوب کالام نواخته می‌شوند. سنتور امروز هند نسبت به سنتور کشمیر متفاوت و کامل‌تر است.

سنتور چینی‌ها نیز ذوزنقه شکل است و اقتباسی از سنتور چینی و عربی است. اولین بار سنتور در استان جنوب شرقی چین، «گانگ دانگ» و بعدها در دره مینگ در قرن ۱۶ میلادی کشف شد و سال‌های بعد به مناطق مرکزی چین راه پیدا کرد. صدای سنتور چینی که یانگ کین خوانده می‌شود کم و بیش شبیه پیانو است و این ساز حدوداً ۵ اکتاو وسعت دارد.

یانگ کین در زبان چینی به معنای ساز خارجی است و همین نشان می‌دهد این ساز از خاورمیانه به آنجا رفته است. در این سنتور دو خرک وجود دارد که سیم‌های فلزی از روی آن گذشته است.

سنتور احتمالاً توسط کولی‌های مجارستان به سوئیس راه پیدا کرده است. اولین سند کتبی‌ای که حضور سنتور در کشور سوئیس را نشان می‌دهد حضور آن را در این کشور متعلق به سال ۱۴۴۷ میلادی می‌داند.

در قرن‌های بعد سنتور سازی رایج در موسیقی محلی سوئیس می‌شود و تکامل می‌یابد. این ساز در سوئیس بیشتر توسط زنان نواخته می‌شده و غالباً همراه دو ویولن، ویولنسل و گیتار بیس به صدا در می‌آمده است. اما به‌رغم دیگر سازها سنتور به شیوه بداهه نواخته می‌شد. این ساز ۳ اکتاو وسعت دارد.

در گذشته هر مزرعه‌داری به ساخت این ساز برای خود می‌پرداخته و طبیعی است که بگوییم هر کدام صداهای متفاوت و متنوع گسترده‌ای داشته است. این ساز که هنوز هم میان مزرعه‌داران سوئیس متداول است، بیشتر برای اجرای قطعه‌های شاد استفاده می‌شده است.

در سنتوری که در یونان استفاده می‌شود سیم‌های بم به صورت انفرادی روی جعبه چوبی قرار گرفته است. این ساز دو قسمت دارد. در بخش اول سیم‌ها دیاتونیک و در قسمت دوم سیم‌ها کروماتیک است. در مجموع این ساز ۱۰۰ الی ۱۴۰ سیم دارد که ۳۰ تا ۳۲ نت کر می‌نوازد.

ساز سنتور با دو چکش که در انتها با نخ یا کتان پوشیده شده‌اند نواخته می‌شود و بدین جهت صدایی نرم تولید می‌شود. جنس سنتور از چوب درخت کاج یا گردو است.

ساز سنتور تا قرن ۱۸ میلادی، در کشور اسلواکی هم رشد و گسترش زیادی داشت. این ساز ابتدا در موسیقی محلی استفاده می‌شد و به صورت دست‌ساز که توسط نوازندگان ساخته شده بود به همین خاطر هم صداهایی متفاوت داشتند.

این ساز در وضعیت افقی بر روی یک میز یا صندلی قرار می‌گرفته و یا از گردن آویخته می‌شده است. در قرن ۲۰ میلادی این سازها حجم بزرگتری پیدا کرد. در دهه چهل که اوج شکوفایی موسیقی محلی اسلواکی است، سنتور نیز به صورت گسترده‌تری در گروه‌های موسیقی جدید مورد استفاده قرار گرفت.

سنتور امروزه در بسیاری از کشورهای دنیا از یک ساز محلی و سنتی خارج شده و به صورت یک ساز متداول استفاده می‌شود حتی در بعضی کشورها برای گسترش وسعت صدایش برای آن پدال گذاشته‌اند. تعداد سازهایی که این ویژگی را داشته باشند کم هستند.

■ گزارش

مدرسه موزیک نظام اولین مدرسه موسیقی ایران

اولین مکانی که در آن موسیقی به صورت نظام یافته و سامان‌دهی شده به معنای غربی آن، همراه با تدریس کمپوزیسیون سازها، ارکستراسیون و هارمونی تدریس شد، مدرسه موزیک نظام بود که در سال ۱۲۳۵ شمسی دو کارشناس فرانسوی موسیقی به نام‌های «بوسکه» و «ریون» آن را تاسیس کردند.

این مدرسه پس از مدتی، توسط «لومر» معاون هنگ اول گارد پیاده‌نظام فرانسه که برای اداره موزیک نظام به استخدام دولت ایران درآمده بود، سامان‌دهی شد. او دسته‌های موزیک نظامی را به کار انداخت و برای رونق و پیشرفت کار آن را براساس برنامه‌های موزیک نظام پاریس اداره کرد. لومر در سال ۱۲۴۹ رسماً شعبه موزیک نظام را در واحدهای تابع مدرسه دارالفنون تاسیس کرد. این شعبه به مدرسه موزیک نظام شهرت یافت و اولین جایی محسوب می‌شود که موسیقی در آن به صورت کلاسیک تدریس می‌شد.

لومر علاوه بر مدیریت مدرسه تمام سازهای بادی، پیانو، سلفژ و هارمونی و ارکستراسیون نظامی را شخصاً آموزش می‌داد. دوره آموزشی این مدرسه شش سال بود و هشت کلاس داشت. سه کلاس اول مقدماتی بود و شامل درس‌هایی چون موسیقی نظری، آموزش یک ساز، تاریخ، حساب و زبان فارسی می‌شد. در دوره آشنایی با آهنگسازی نظامی، سازشناسی، کمپوزیسیون، ارکستراسیون، آموزش دو ساز به صورت تخصصی و نواختن پیانو صورت می‌گرفت. شاگردان این مدرسه پس از موفقیت در امتحانات و اخذ دیپلم، با درجه افسری و مقام فرماندهی در موزیک نظام به کار مشغول می‌شدند.

این مدرسه تا سال ۱۲۸۸ شمسی به طور مستمر به کار خود ادامه داد اما در این سال به دلیل مرگ موسیو لومر دسته موزیک نظام و مدرسه موزیک تعطیل شدند. یک سال بعد از طرف وزارت معارف این مدرسه توسط «غلامرضا خان سالار معزز» که خود از شاگردان ممتاز لومر بود، و بعدها توسط «نصرالله خان مین‌باشیان» فعالیت خود را دنبال کرد. در سال ۱۲۹۷ این شعبه از مدرسه دارالفنون جدا شد و رسماً به عنوان یک مدرسه مستقل زیر نظر وزارت معارف گسترش پیدا کرد به طوری که می‌توان آن را نخستین مدرسه‌ای دانست که موسیقی غربی را به روش علمی در ایران تدریس کرد. در این مدرسه به غیر از شاگردان نظامی که موزیک نظامی می‌آموختند، شاگردان غیرنظامی هم مشغول فراگیری موسیقی کلاسیک شدند و تعدادشان از شاگردان نظامی بیشتر شده بود.

— ■ —

قدردانی ملکه انگلستان از «اریک کلاپتون»، «بریان می» و «جیمی پیج»

بی‌بی‌سی: «اریک کلاپتون»، «بریان می» و «جیمی پیج» از جمله آهنگسازانی بودند که طی مراسمی در انگلستان، از سوی ملکه مورد تقدیر قرار گرفتند. در این مراسم ملکه با این نوازندگان صحبت کوتاهی نیز درباره فعالیت حرفه‌ای‌شان داشت. این مراسم در قصر باکینگهام برگزار شد و «فیل کولینز»، «دیم ورالین»، «جیمی کولم»، «برین ترفل»، «تری ووگان»، «همفری لیتلتون» و «سرکامرون مکینتاش» از دیگر مهمانان آن بودند. این مراسم برای ادای احترام به موسیقی بریتانیا برگزار شد و «کتی ملوا»، خواننده جاز، پیش از آغاز مراسم و ورود ملکه به اجرا پرداخت. این خواننده ۲۰ ساله، ترانه «نزدیک‌ترین چیز به دیوانگی» را خواند و پیانوی «مایک بت» نیز او را همراهی کرد. در این کنسرت اجراهایی از دانشجویان موسیقی و گروه‌های همسرایان نیز به چشم می‌خورد. ارکستر ملی جوانان از جمله گروه‌هایی بودند که در این کنسرت اجرا داشت. گفتنی است «قصر باکینگهام» جایزه جدیدی در عرصه موسیقی را نیز اعلام کرد که «مدال موسیقی ملکه» نام دارد و به کسانی اهدا می‌شود که بر حوزه موسیقی این کشور تاثیرگذار بوده‌اند. این جایزه در ۲۲ نوامبر (۲ آذر) اهدا می‌شود و همه ژانرهای موسیقی را نیز در بر می‌گیرد.

— ■ —

انتشار ترانه‌های کسب و کار نوروزی در هفت‌سین

ترانه‌های کسب و کار نوروزی و فروشنده‌های دوره‌گرد تهران قدیم در آلبومی به نام «هفت‌سین» به بازار می‌آید. «محمد صفار منتشری» از خوانندگان قدیمی جامعه باربد، که قدیمی‌ترین مرکز نمایش تهران قدیم به حساب می‌آید، تعدادی از ترانه‌های کوچه بازاری قدیم که کسبه و فروشندگان دوره‌گرد در نوروز می‌خواندند و مرحوم «اسماعیل مهرتاش» روی آنها ملودی و آهنگ گذاشته است را اجرا کرده است. یک ماه قبل از نوروز دوره‌گردها شروع به فروختن لوازمی می‌کردند که در سفره هفت‌سین چیده می‌شد. هر کدام از این فروشندگان ترانه‌های به خصوصی را زمزمه می‌کردند. به عنوان مثال سمنوفروش، تخم‌مرغ‌فروش، سکه‌فروش و شمع‌فروش از شغل‌هایی هستند که نزدیک نوروز رونق زیادی پیدا می‌کردند. در این آلبوم هفت ترانه از هفت‌سین نوروزی را ضبط و ارایه کرده است. این ترانه‌ها هنگامی که جامعه باربد رونق داشت، در میان تغییر دکور و صحنه خوانده می‌شد که به اصطلاح به آن پیش‌پرده‌خوانی می‌گفتند. این آلبوم هم‌زمان با نوروز امسال به بازار می‌آید.